

Editör'den

From the Editor

Muhammet Tarakçı

Prof. Dr., Bursa Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Şarkiyatçının iki büyük açmazı vardır. İlk olarak, o, İslam'ı tam ve doğru sunduğunda, Yahudilik ve Hıristiyanlıktan sonra gelmiş olan bu dinin, okuyucusuna cazip gelmesinden korkabilir. Bu nedenle, onun çalışması “ama” cümleleriyle doludur. Müslüman bir oksidentaliste ise, son dine mensup olmanın rahatlığı ve özgüveniyle konusunu inceler ve yazdıklarının okuyucusuna cazip gelebileceği endişesini asla yaşamaz. Yahudilik ve Hıristiyanlık üzerine yazan bir Müslüman, Yahudilik üzerine yazan bir Hıristiyanın rahatlığını hisseder. İkincisi, İslam'ı ve diğer doğu din ve kültürlerini araştırma süreci, batılı devletlerin emperyalist devlet politikalarıyla eş zamanlı ortaya çıkıp geliştiği için, çoğu oryantalist şu veya bu şekilde sömürgecilikle irtibatlı görülmüştür veya onlarla iş tutmuştur. Bu iki açmaz şarkiyatçının en büyük zorluklarıdır ve bu iki cendereden çıkıp kurtulabilen şarkiyatçı sayısı gerçekten çok azdır.

Bununla birlikte, kendisi için en büyük zorluklar olarak belirttiğimiz

The orientalist has two major dilemmas. Firstly, when he presents Islam fully and correctly, he may fear that this religion, which has come after Judaism and Christianity, will appeal to its readers. Therefore, his/her work is full of “but” sentences. A Muslim occidentaliste examines the issues and subjects with the comfort and self-confidence of belonging to the last religion, and never worries that his/her writings may appeal to the reader. A Muslim who writes about Judaism and Christianity feels the comfort of a Christian who writes about Judaism. Secondly, since the process of researching Islam and other eastern religions and cultures emerged and developed simultaneously with the imperialist policies of the western states, most orientalists have been seen or associated with colonialism in one way or another. These two dilemmas are the greatest challenges of the orientalist, and there are only a few orientalists who have overcome these two difficulties.

However, these two issues, which we have identified as the biggest

bu iki husus, gariptir ki, şarkiyatçıya en büyük fırsatı da sunmaktadır. İslam'ı tam ve doğru sun(a)madığı için şarkiyatçının çalışması, misyonere bir el kitabı olur. Sömürgecilikle iş tutması nedeniyle, devlet, emperyalist yayılmacılığını genişletmek ve sürdürmek için şarkiyatçının sağladığı bilgilere ihtiyaç duyar. Böylece şarkiyatçı hem misyoner kilise teşkilatlarının hem de devlet erkinin desteğini arkasına alabilmiştir. Bu nedenle, Avrupa ve Amerika'nın pek çok şehrinde Şarkiyat, İslam, Ortadoğu, Hint, Çin vb. alanlara odaklanmış sayısız enstitü açılmış ve büyük bütçelerle desteklenmiştir. Bütçe sıkıntısı asla çekmeyen bu enstitü ve merkezler, istedikleri kitapları getirebilmişler, istedikleri kadar eleman istihdam edebilmişler ve bu elamanlarını çalışma yapacakları ülkelerde araştırma yapmak veya yerel dilleri öğrenmek için uzun süreli destekleyebilmişlerdir.

Batıda kilise, devlet ve üniversite desteği alan yüzlerce Şarkiyat ve İslam enstitüleri (veya benzer kurumlar) olmasına karşın, İslam dünyasında Garbiyat Enstitülerine rastlanmaz. Benzer şekilde, Yahudilik Araştırmaları Merkezi, Hıristiyanlık Araştırmaları Merkezi ya da İsrail Araştırmaları Merkezi gibi merkezleri de İslam dünyasında görmek mümkün değildir. Neden? Çünkü İslam dünyasında, Yahudilik, Hıristiyanlık veya Batı

challenges for him/her, are strangely presenting the greatest opportunity for the orientalist. The orientalist's work becomes a handbook to the missionary because he cannot or does not want to present Islam fully and correctly. Because of its involvement with colonialism, the state needs the information provided by the orientalist to extend and sustain its imperialist expansionism. Thus, the orientalist has been able to get the support of both missionary church organizations and state power. For this reason, numerous institutes have been established and supported in many cities of Europe and America with a focus on orientalism, Islam, Middle East, India, China, etc. These institutes and centers, which never have budgetary problems, have been able to bring the books they wanted, employed as many staff as they needed, and been able to fund these staff for long-term support in researching or learning local languages in the countries where they would study.

Although hundreds of orientalist and Islamic institutes appear in the West with the support of church, state, and universities, there are no occidentalist institutes in the Islamic world. Similarly, centers such as the Center for Jewish Studies, the Center for Christian Studies or the Center for Israeli Studies cannot be seen in the Islamic world. Why? Because in the Islamic world, there is

üzerine bir enstitüye bütçe desteği verebilecek ne misyoner kilise teşkilatı vardır ne emperyalist politikalar güden bir devlet ne de dış politikasını belirlerken bilimsel araştırmalardan ve verilerden yararlanmak gereğine inanan bir anlayış vardır. Bu tür enstitülerin açılması durumunda, bu kurumlara en çok muhafazakâr camianın bazı (belki de çoğu) kesimlerinin karşı çıkacağını tahmin etmek de zor değil. Hâlbuki bu enstitüleri kurmadan evrensel bir güç olunamayacağı gibi, sağlıklı bir dış politika da üretilmez.

Edward Said “Şarkiyatçılığa tepki Garbiyatçılık olmamalı” derken muhtemelen yanıyordu. Zira garbiyatçının ne misyonerlik teşkilatlarının ne de emperyalist devletin hizmetkârı, yardımcısı ve destekçisi olmadığını/olamayacağını gözden uzak tutuyordu. Ayrıca, şarkiyatçının sahip olduğu kilise ve devlet desteğine, muazzam bütçe ve büyük kurumlara, garbiyatçının hiç sahip olmadığını, belki de asla sahip olamayacağını da yine görememişti.

Şarkiyatçıdan farklı olarak, garbiyatçı için önemli olan, muhatabını anlamak ve karşılıklı saygıya dayalı sağlıklı ilişki kurmaktır. Anlamak ve tanımak, dünyada barış içinde yaşamının da anahtarıdır:

“Ey insanlar! Şüphe yok ki, biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık

neither a missionary church organization that can provide budget support to an institute on Judaism, Christianity or the West, nor a state that implements imperialist policies, nor an understanding that believes in using scientific research and data when determining the foreign policy. It is not hard to imagine that some (perhaps most) sections of the Muslim conservative communities would oppose such institutions if they were opened. However, no state can be a global power without establishing these institutes, nor can it produce a healthy foreign policy.

Edward Said was probably wrong when he said, "The reaction to orientalism should not be occidentalism." For the occidentalist has neither missionary organizations that support him/her, nor is he/she an employee, assistant and supporter of the imperialist state. Moreover, while the orientalist gets the enormous budget, and the support of the church, the state and the large institutions, the occidentalist do not have and probably never will have these.

Unlike the orientalist, the occidentalist attaches importance to understanding his/her interlocutor and establishing a healthy relationship based on mutual respect because he/she feels that understanding and knowing each other is the key to living peacefully in the world:

ve birbirinizi tanımanız için sizi boylara ve kabilelere ayırdık. Allah katında en değerli olanınız, O'na karşı gelmekten en çok sakınanınızdır. Şüphesiz Allah hakkıyla bilendir, hakkıyla haberdar olandır.” (Hucurât, 49/13).

“O mankind! We created you from a male and a female, and made you nations and tribes, that ye may know each other. o! the noblest of you, in the sight of Allah, is the best in conduct. Lo! Allah is Knower, Aware.” (Qur’ân 49/13).